

EEN NIEUW SCHOOLGEBOUW: KINDEREN DENKEN EN DOEN MEE!

Het meedenken over een nieuw schoolgebouw was tot voor kort vooral een zaak van het bestuur, de bovenscholingsmanager en de directeur. In toenemende mate worden schoolteams hierbij betrokken. Nieuw is dat KPC Groep activiteiten ontwikkeld heeft om kinderen hierbij te betrekken.

"Ik wil een chillplek op het dak van de school."

Aan de zeven stappen die een schoolteam doorloopt om te komen van een visie tot een schoolgebouw, heeft KPC Groep een stap toegevoegd: kinderen uit de bovenbouw doen en denken mee over wat zij mooi, fijn en belangrijk vinden in een schoolgebouw.

Gedurende een aantal bijeenkomsten werkt een team intensief om de visie op onderwijs te vertalen in een gebouw. Het resultaat: een steekhoudende onderwijsvisie en de praktische vertaling van deze visie in concrete opvattingen over de inrichting van het onderwijsleerproces en een gebouw dat duurzaam en flexibel is. Dit alles samengevat in een onderwijskundig plan van eisen. De bijeenkomsten zijn gepland op studiedagen, studiedagdelen, avondvergaderingen.

Krachtig aan het traject is dat het team het in korte tijd doorloopt. Dat is tevens ook lastig, want er is weinig tijd voor studiedagen waarop de kinderen vrij kunnen zijn. Vandaar het pragmatische idee om tijdens één van de studiedagen kinderen bij het traject te betrekken en aan het werk te zetten.

Stappenplan

Stap 1 - Ontwikkelingen

Nadenken over ontwikkelingen in onderwijs en samenleving is de eerste stap in elk ontwerpproces. Elke school zal deze ontwikkelingen op haar eigen manier analyseren en wegen.

Stap 2 - Uitgangspunten

Formuleren van uitgangspunten die resulteren uit de analyse en weging van de ontwikkelingen met het oog op het onderwijs op school over 8 à 10 jaar.

Stap 3 - Activiteiten

Vaststellen van toekomstige activiteiten van leerlingen en leerkrachten: welke activiteiten wil je als school bevorderen en welke wil je terugdringen?

Stap 4 - Scripts

Alle activiteiten zijn onderdeel van een onderwijsproces en vinden plaats in bepaalde volgorde en groeperingsvormen: onderwijsscripts. Een onderwijsscript geeft aan hoe de schooldagen van leerlingen en leerkrachten verlopen.

Stap 5 - Werkvormen, groeperingen en tijdsverhoudingen

Standaardiseren van werkvormen die de school wil onderscheiden en aangeven welk deel van de tijd aan de verschillende genormeerde werkvormen ze wil besteden. Zo kan het aantal benodigde werkplekken voor elke soort werkvorm worden vastgesteld. Kortom: wat doen kinderen, in welke groeperingsvorm en hoe lang?

Stap 4 - Ruimten

Pas zodra de stappen 1-5 doorlopen zijn, kan een voorzichtige inschatting van de benodigde ruimten worden gemaakt.

“Zo kan het team daar vervolgens mee aan de slag om een ‘droomschool’ te creëren voor iedereen!”

Stap 7 - Vlekkenplan

Opstellen van een globaal ‘vlekkenplan’ (officieel een ‘ruimte-relatie-schema’ geheten) waarmee een architect verder kan.

Stap 8 - Kinderen denken en doen mee

Gedurende een dagdeel gaan kinderen van groep 5 t/m 8 in een voorbereide leeromgeving zelfstandig en in groepjes aan de slag rond het onderwerp ‘Mijn droomschool’. De kinderen presenteren de resultaten aan het team. Deze worden meegenomen in de plannen.

Uitgangspunten

- Kinderen worden actief betrokken bij hun nieuwe schoolgebouw
- De mening van de kinderen doet er toe
- Kinderen kiezen zelf activiteiten die hen aanspreken in het kader van hun ‘droomschool’
- Kinderen werken zelfstandig
- Kinderen kunnen alleen of in een groepje werken
- De opzet gaat uit van meervoudige intelligenties
- Kinderen presenteren het resultaat aan het team
- De resultaten worden door het team meegenomen in de bouwnotitie

Deze uitgangspunten hebben betrekking op vernieuwend onderwijs. Op deze manier kan een team wat nog minder ervaring heeft met vernieuwend onderwijs meteen ervaren hoe hun kinderen reageren en aan de slag gaan met een dergelijke opzet.

Hoe werkt het?

Er zijn 14 opdrachten ontwikkeld. Van deze opdrachten zijn kaarten gemaakt die door kinderen zelfstandig, alleen of in groepjes, uitgevoerd kunnen worden. Het is mogelijk dat circa 80 kinderen aan het werk gaan. De opdrachten en de benodigde materialen liggen in de verschillende ruimten klaar. Er is dus sprake van een voorbereide leeromgeving.

Na een gezamenlijke startactiviteit, waarin de kinderen een centrale instructie krijgen en in de sfeer van het ‘bouwen’ gebracht worden, kiezen kinderen via een planbord hun favoriete activiteit en gaan ze aan de slag met een opdracht. Als ze klaar zijn kiezen ze steeds opnieuw een activiteit, totdat het tijd is. Middels het planbord is duidelijk waar welke kinderen aan het werk zijn en is ook duidelijk bij welke opdracht er nog ruimte is voor nieuwe kinderen. Alle opdrachten staan in het teken van de ‘droomschool’.

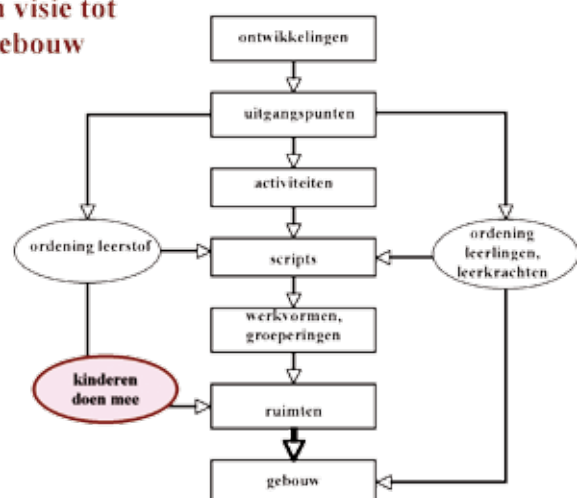
Het maakt niet uit hoeveel activiteiten de kinderen in deze ochtend volbrengen, het gaat om de kwaliteit van de activiteit die ze uitvoeren.

Aan het einde van de ochtend presenteren de kinderen de resultaten aan hun meesters en juffen. Alle producten worden bewaard en/of vastgelegd op foto. Een reportergroep van drie kinderen legt het gehele dagdeel vast in film, foto's en interviews. Dit kan weer mooi gebruikt worden voor de schoolwebsite, het infoblaadje voor de ouders en/of de schoolkrant.

Van de school wordt verwacht dat ze de kinderen voorbereidt op de dag en dat zij zorgt voor een aantal reguliere schoolmaterialen zoals bijvoorbeeld lijm en scharen. De overige spullen neemt de adviseur van KPC Groep mee. Uiteraard krijgt de school een draaiboek waarin de werkwijze en alle afspraken beschreven staan. Tijdens de ochtend is een minimum aan begeleiding nodig. Kinderen gaan zoveel mogelijk zelfstandig aan de slag.

Tijdens de centrale afsluiting krijgen de kinderen een dikke pluim mee en vertellen leerkrachten wat voor hen waardevol was om te horen. Zo kan het team daar vervolgens mee aan de slag om een ‘droomschool’ te creëren voor iedereen!»

Van visie tot gebouw

Mijn droomklaslokaal van echte steentjes, maar dan in het klein

Bouwen met blokjes, de chillplek op het dak van de nieuwe school

Het schoolplein, ontworpen door vier kinderen, met een zandbak, een zwembadje en een glijbaan voor de kleintjes. Voor iedereen een mooie boom. Voor de oudere kinderen een voetbalveld met een net eroverheen: zo heeft niemand last van de ballen.

"Kijk, in het midden van het gebouw wil ik een grote ruimte waar alle kinderen van school boeken kunnen halen of met techniek kunnen werken."